

Список використаних джерел:

1. Зміна пріоритетів у мотивації персоналу в кризовий та післякризовий періоди. URL : <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2022/2/14.pdf> (дата звернення: 23.10.2025).
2. Стратегічне планування на основі аналітики: шлях до успіху. URL : <https://blog.youcontrol.market/strategiehichnie-planuvannia-na-osnovi-analitiki-shliakh-do-uspikhu/> (дата звернення: 23.10.2025).
3. Криза як каталізатор створення інновацій. URL : <https://lvbs.com.ua/news/kryza-yak-katalizator-stvorenniya-innovatsij/> (дата звернення: 23.10.2025).

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В КОНТЕКСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

**Онопрійчук Денис Олегович,
здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»
Гарбар Г. А.,
доктор філософських наук, професорка кафедри
готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,
Миколаївський національний аграрний університет**

У сучасних умовах глобалізації та зростання суспільної свідомості стосовно екологічних та соціальних проблем, постає питання етичного управління матеріальними ресурсами. Такі процеси передбачають не лише оптимізацію витрат та зростання ефективності виробництва, але й врахування впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище та майбутні покоління.

Корпоративною соціальною відповідальністю називають відповідальне ставлення компанії до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів, а також це активна соціальна позиція компанії, що полягає в

гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із суспільством та державою, а також в активній участі у вирішенні найгостріших соціальних проблем [1]. Під даним визначенням ми розуміємо відповідальність підприємств, що реалізується за рахунок інтеграції соціальних, екологічних та етичних аспектів у стратегії.

Етичне управління матеріальними ресурсами керуються декількома принципами, що відображають моральне відношення підприємств, серед яких:

- відповідальне споживання (раціоналізація використання ресурсів, врахування їх обмеженості та можливості максимального збереження);
- справедливість розподілу ресурсів (забезпечення справедливих умов праці, довірчі відносини з постачальниками та дистриб'юторами, врахування потреб суспільства);
- прозорість використання ресурсів (надання достовірної інформації про споживання матеріальних ресурсів, вплив на навколишнє середовище, огляд соціальних ініціатив).

Інтеграція принципів корпоративної соціальної відповідальності (економічної ефективності, соціальної справедливості, екологічної відповідальності) створює синергію, тобто взаємозв'язок на всіх рівнях організаційної структури. Так, якщо на тактичному рівні застосування даних принципів впливає на процеси, наприклад, пов'язані з оптимізацією логістичних процесів для зменшення впливу на навколишнє середовище, тоді як на стратегічному рівні необхідно досліджувати інвестиції в ресурсозберігаючі технології, розвиток довгострокових довірчих відносин з партнерами тощо.

Існують декілька підходів до впровадження принципів соціальної відповідальності в управління матеріальними ресурсами. Одним із таких є підхід LCA (Life Cycle Assessment), який дає змогу оцінити вплив на навколишнє середовище на всіх етапах виробництва.

Аналіз життєвого циклу (за ISO 14040) визначається як документування та оцінка вхідних ресурсів, основної і побічної продукції та потенційного

екологічного впливу виробничої системи вздовж всього життєвого циклу [2]. Це метод оцінки екологічних аспектів та потенційних викликів через проведення інвентаризації матеріальних ресурсів, аналізу потенційного впливу та прийняття ефективних управлінських рішень. Даний підхід певним чином залежить від ітераційного методу, оскільки на окремих етапах використовуються результати, отримані на інших етапах. Структурна схема даного методу вказує на те, що ключовою ланкою для аналізу інформації є її інтерпретація на кожному з етапів. На першому етапі встановлюються сфери застосування дослідження, на другому етапі збирається та систематизується інформація стосовно матеріальних потоків протягом життєвого циклу, тоді як на третьому етапі аналізуються потенційні екологічні та соціальні наслідки.

Однак, впровадження етичних принципів управління матеріальними ресурсами потребує значних організаційних змін та збільшення витратної частини. Управлінська ланка повинна демонструвати прихильність до застосування таких принципів. Суттєві інвестиції полягають не лише у розвитку технологій та закупівлю новітнього обладнання, але й впровадження дороговартісних систем контролю та моніторингу споживання ресурсів. Також необхідно оптимізувати короткострокові цілі та співставляти їх з довгостроковими етичними зобов'язаннями.

Список використаних джерел:

1. Лиска, П. (2024). Корпоративна соціальна відповідальність: світовий та український досвід: шляхи глобальної імплементації. *Сталий розвиток економіки*, (1(48)), 331-338. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-45>
2. ISO 14040:2006 Environmental management - Life cycle assessment - Principles and framework. <https://www.iso.org/standard/37456.html>